

Op Stapel 2020-04

4 mei 2020

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsorganisatie en -personeel
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Had u graag zelf de tekst van het ontwerpdecreet of -besluit nagelezen?
Laat het weten aan:

Jan Brewee
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

In deze aflevering:

- **Personeel:** reffectatie en wedertewerkstelling
- **Pedagogische begeleidingsdienst:** boventaligheid

Ontwerp-BVR tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 april 1992 betreffende de verdeling van de betrekkingen, de terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking, de reffectatie, de wedertewerkstelling en de toekenning van een wachtgeld of wachtgeldtoelage, wat betreft de toevoeging van de pedagogische begeleidingsdiensten en de reactivering van de reffectatiecommissie van de scholengroep en de Vlaamse reffectatiecommissie voor het basisonderwijs, secundair onderwijs en volwassenenonderwijs

---

Bij het begin van volgend schooljaar wijzigen enige regels met betrekking tot de reffectatie en wedertewerkstelling van boventallig personeel.

De belangrijke wijzigingen aan het reffectatiebesluit zijn:

- 1) de reactivering van de reffectatiecommissies van de scholengroep voor de instellingen in scholengemeenschappen en voor de centra voor volwassenenonderwijs;
- 2) de verplichte wedertewerkstelling van personeelsleden uit andere personeelscategorieën in wervingsambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel door de reffectatiecommissie van de scholengemeenschap;
- 3) het toepasselijk maken van het reffectatiebesluit op de pedagogische begeleidingsdiensten.

We wijzen er hier nogmaals op dat in [Op Stapel](#) het (voor)ontwerp van regelgeving wordt toegelicht bij het afsluiten van de onderhandelingen in sectorcomité X (een enkele keer lichten we ook latere amenderingen toe). Het regelgevend proces is daarmee evenwel niet afgerond: de Vlaamse Regering moet het ontwerp dan nog goedkeuren en, als het om een decreet gaat, volgt nog een *behandeling* in de betrokken parlementaire commissie(s) en de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement. Tussendoor adviseren diverse instanties. De tekst bij het afsluiten van de onderhandelingen is dus niet altijd (maar veelal wél) de tekst die uiteindelijk ook in het Belgisch Staatsblad verschijnt. Hou daar rekening mee.

Wat concreet dit wijzigingsbesluit betreft: de tekst bij het afsluiten van de onderhandelingen verschilt niet danig veel van de versie bij het begin ervan, hoewel de partners bij een aantal maatregelen, vaak eensgezind, behoorlijk wat opmerkingen maakten. De *vertegenwoordiger van de minister* gaf aan dat de protocolbijdragen van de sociale partners op de ministerraad met aandacht zouden worden bestudeerd en dat niet valt uit te sluiten dat de tekst toch nog op essentiële punten wordt bijgestuurd.

Kort samengevat komen de wijzigingen aan het reffectatiebesluit hierop neer:

- de reffectatiecommissie van de scholengroep en de Vlaamse reffectatiecommissie nemen hun rol weer ten volle op. Dat betekent dat voortaan ook de reffectatiecommissie van de scholengemeenschap in het basis- en het secundair onderwijs en het centrumbestuur in het volwassenenonderwijs de gegevens van boventallig personeel dat ze niet kunnen

reffecteren of wedertewerkstellen in een organieke betrekking, moeten doorgeven aan de reffectatiecommissie van de scholengroep, samen met de niet-ingevulde betrekkingen. Dat geldt ook voor boventallig personeel dat op 31 augustus 2020 al een toewijzing had in een niet-organieke betrekking (in afwachting van een organieke toewijzing blijft de niet-organieke toewijzing wel van kracht). De reffectatiecommissie van de scholengroep moet op haar beurt aan de Vlaamse reffectatiecommissie de gegevens doorgeven betreffende de personeelsleden die ook zij niet aan een organieke betrekking kon helpen en betreffende de niet-ingevulde betrekkingen die zij aan niemand heeft kunnen toewijzen.¹

Als de Vlaamse reffectatiecommissie een personeelslid geen organieke betrekking kan aanbieden, wijst ze het personeelslid in een niet-organieke betrekking toe aan een scholengemeenschap of rechtstreeks aan een instelling (als die geen deel uitmaakt van een scholengemeenschap). In principe gebeurt dat in het onderwijsniveau waar en in het ambt waarin het personeelslid ter beschikking gesteld is². Voor zover het bestuur en het personeelslid het erover eens worden, kan een professionaliseringstraject worden opgestart³. Als een personeelslid een professionaliseringstraject heeft opgenomen, is het voor de afgesproken duur van dat traject niet onderhevig aan de verplichtingen betreffende reffectatie of wedertewerkstelling. Het bestuur bekijkt dan met het personeelslid of, en hoe, het kan zorgen voor een bij- of omscholing met het oog op een andere opdracht of een ander ambt in hetzelfde of een ander onderwijsniveau. Het traject wordt vastgelegd in overleg met het personeelslid. Het omvat ten minste: een omschrijving van de vereiste bijkomende competenties en wat ermee beoogd wordt, de concrete wijze waarop ze moeten worden verworven (rekening houdend met eventuele andere opdrachten van het personeelslid), de duur van het traject (maximaal twee jaar), de wijze waarop wordt beoordeeld of de competenties werden verworven (mocht dat niet blijken uit een certificaat, getuigschrift, diploma of ander document) en concrete afspraken over de betaling van de kosten (die ten laste zijn van het bestuur). Tijdens het professionaliseringstraject behoudt het personeelslid zijn salaris onder de vorm van een wachtuitkering. De start van de periode van twee jaar waarna het wachtgeld jaarlijks wordt verminderd, wordt voor de duur van het traject opgeschort. Maar dat laatste geldt níét als het personeelslid voortijdig uit zijn traject is gestapt. Wanneer er geen professionaliseringstraject wordt opgestart (omdat dat niet nodig is, of er geen akkoord over werd bereikt) en het personeelslid niet onmiddellijk kan worden gereffecteerd of wedertewerkgesteld, krijgt het een niet-organieke betrekking aangeboden 'in hetzelfde ambt' of, als dát niet kan, in dezelfde personeelscategorie (die laatste betrekking kan het personeelslid weigeren) of, uitiem, als administratieve ondersteuning. Dat geldt ook na het afronden, al dan niet succesvol, van het professionaliseringstraject, als het personeelslid niet

---

¹ In de praktijk zal de Vlaamse reffectatiecommissie die gegevens wellicht zelf uit de elektronische personeelsdossiers kunnen halen.

² Een uitzondering daarop is het ter beschikking gestelde personeelslid van de pedagogische begeleidingsdienst. Dat zal worden toegewezen aan een scholengemeenschap of een onderwijsinstelling.

³ In het volwassenenonderwijs bestond de verplichting een professionaliseringstraject aan te bieden aan een personeelslid dat voor zijn volledige opdracht ter beschikking is gesteld en voor wie het centrumbestuur geen organieke reffectatie of wedertewerkstelling kon vinden. Die verplichting wordt geschrapt: die personeelsleden worden voortaan immers 'doorverwezen' naar de reffectatiecommissie van de scholengroep en, in voorkomend geval, vervolgens naar de Vlaamse reffectatiecommissie. Pas als de Vlaamse reffectatie geen organieke betrekking kan aanbieden en het personeelslid in een niet-organieke betrekking aan een CVO wordt toegewezen, kan een professionaliseringstraject worden aangeboden.

onmiddellijk gereffecteerd of wedertewerkgesteld kan worden (een personeelslid dat zijn traject **voortijdig** stopzet, kan niet in een niet-organieke betrekking worden geplaatst; het wordt belast met pedagogische taken). In een scholengemeenschap worden de personeelsleden die hun traject succesvol hebben beëindigd, aangemeld bij de reffectatiecommissie van de scholengemeenschap; personeelsleden dan weer (binnen en buiten een scholengemeenschap) die hun traject succesvol hebben beëindigd met het oog op tewerkstelling in een ander onderwijsniveau, worden aangemeld bij de reffectatiecommissie van de scholengroep. Dat geldt ook als beide partijen overeenkomen dat voor een tewerkstelling in een ander onderwijsniveau géén extra professionaliseringstraject nodig is. Als het professionaliseringstraject leidt tot een aanvullende onderwijsbevoegdheid, wordt die onderwijsbevoegdheid opgenomen in de draagwijdte van benoeming en de definitie van 'hetzelfde ambt'. Tewerkstelling in een ander onderwijsniveau geldt als een wedertewerkstelling. Tenzij het personeelslid tijdens het professionaliseringstraject bekwaamheidsbewijzen verwerft die ook voorkomen in de bijlagen bij de desbetreffende regeringsbesluiten, zijn de resultaten van een professionaliseringstraject alleen tegenstelbaar bij het bestuur dat het traject heeft opgelegd. Het professionaliseringstraject wordt schriftelijk vastgelegd en door het personeelslid en het bestuur ondertekend; het wordt ook opgenomen in de functiebeschrijving. Dergelijk professionaliseringstraject is maar één keer mogelijk tijdens de loopbaan van het personeelslid;

- de definitie van het begrip 'betrekking niet vatbaar voor reffectatie of wedertewerkstelling' wordt aangepast, in lijn met de anciënniteitsvoorwaarden om het recht op TADD te verwerven. Een betrekking is niet vatbaar voor reffectatie of wedertewerkstelling – het tijdelijk personeelslid dat in de betrekking staat is 'immuun' – als het over minstens twee schooljaren 580 dagen dienstanciënniteit heeft verworven;
- het besluit wordt ook van toepassing op de pedagogische begeleidingsdiensten.

Concreet:

als binnen de organieke omkadering niet voor alle vast benoemde personeelsleden een betrekking in hun ambt kan worden gevonden, zijn het de personeelsleden met de kleinste dienstanciënniteit⁴ (en, in tweede orde, de kleinste ambtsanciënniteit) vanaf de leeftijd van 24, die boventallig worden.

Achtereenvolgens:

- moet het GO! de boventallige pedagogisch adviseurs reffecteren (de adviseur met de grootste dienstanciënniteit eerst) in niet-vacante betrekkingen van pedagogisch adviseur (ter vervanging van afwezige collega's);
- moet het GO! de boventallige pedagogisch adviseurs wedertewerkstellen in de vacante of niet-vacante betrekking van adviseur-coördinator (in voorkomend geval de boventallig adviseur-coördinator wedertewerkstellen in vacante of niet-vacante betrekkingen van

---

⁴ Voor de berekening van de dienstanciënniteit komen in aanmerking: de diensten in het GO! en het gesubsidieerd onderwijs met inbegrip van de diensten vóór 1999 gepresteerd in hogescholen.

pedagogisch adviseur). De gegevens van boventallige personeelsleden aan wie geen organieke betrekking kan worden toegewezen, moeten na 1 augustus en vóór 15 september worden meegedeeld aan de Vlaamse reffectatiecommissie⁵;

- moet het GO! de toewijzingen aanvaarden van de Vlaamse reffectatiecommissie. Een uitzondering is er voor de vacante betrekking in het ambt van adviseur-coördinator: het GO! kan er ook een eigen personeelslid in aanstellen. De Vlaamse reffectatiecommissie zal ook wedertewerkstellingen kunnen doen in wervingsambten (leraar, onderwijzer...) van het bestuurs- en onderwijzend personeel in de diverse onderwijsniveaus. Het gaat dan uiteraard altijd om iemand die voor het ambt, het vak, de specialiteit, de opleiding of de module over een vereist bekwaamheidsbewijs beschikt;
- kan het GO! vrij zijn vacatures bij de PBD invullen via: (in die volgorde) 1) mutatie, 2) een vrijwillige reffectatie of wedertewerkstelling of 3) door het werven van een tijdelijk personeelslid.

De reffectatie- en wedertewerkstellingsverplichtingen gelden ook ten aanzien van een afwezig (ziekte, verlof...) boventallig personeelslid.

In afwachting van een toewijzing van een betrekking aan een boventallig personeelslid door de Vlaamse reffectatiecommissie garandeert de overheid het salaris van het personeelslid;

- op de regel dat de reffectatiecommissie van de scholengemeenschap enkel verplicht kan wedertewerkstellen binnen dezelfde personeelscategorie, komt een uitzondering: als het personeelslid een vereist bekwaamheidsbewijs heeft voor een wervingsambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel (kleuteronderwijzer, onderwijzer, leraar...), kan het ook in dat ambt (en zal het er in voorkomend geval ook in moeten) worden wedertewerkgesteld. Dat geldt dus voortaan zowel voor de reffectatiecommissie van de scholengemeenschap, als voor die van de scholengroep, die eerst moet trachten wedertewerk te stellen in het bestuurs- en onderwijzend personeel, vooraleer ze kan overgaan tot wedertewerkstelling over de andere 'andere personeelscategorieën' heen. Overigens kan het bestuur personeelsleden, op vrijwillige basis⁶, al vóór de doorverwijzing naar de reffectatiecommissie van de scholengemeenschap, wedertewerkstellen in wervingsambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel;
- op het principe dat een reffectatie of wedertewerkstelling doorloopt over de schooljaren heen, wordt een uitzondering gemaakt voor boventallige personeelsleden van een andere scholengroep of een ander bestuur die de inrichtende macht vrijwillig heeft gereffecteerd of wedertewerkgesteld ná 31 augustus 2020. Dié aanstelling loopt niét door. Maar die uitzondering geldt alleen voor het eerste jaar; als de inrichtende macht het personeelslid het schooljaar nadien opnieuw aanstelt, loopt ook die aanstelling door over de schooljaren heen;

---

⁵ In de praktijk zal de Vlaamse reffectatiecommissie die gegevens wellicht zelf uit de elektronische personeelsdossiers kunnen halen.

⁶ In het buitengewoon onderwijs móét het schoolbestuur dat zelfs doen.

- er worden ook nog enkele technische correcties en aanvullingen doorgevoerd:
  - in het deeltijds kunstonderwijs wordt in de omschrijving van ‘hetzelfde ambt’ de lijst met individuele vakken vervolledigd. De maatregel heeft uitwerking sedert 1 september 2019 (in het nu lopende schooljaar werd al toepassing gemaakt van de vervolledigde lijst);
  - bij de overheveling van de opleidingen hoger beroepsonderwijs en de specifieke lerarenopleiding van de centra voor volwassenenonderwijs naar de hogescholen en universiteiten konden de vast benoemde personeelsleden van het onderwijzend personeel onder bepaalde voorwaarden mee worden overgeheveld naar een hogeschool of universiteit. Dat gold niet voor de personeelsleden die bij de overheveling al boventallig wáren. Het wachtgeld van die terbeschikkinggestelde personeelsleden wordt opgeschort voor het volume en de duur van de opdracht waarvoor zij alsnog een tijdelijke opdracht in een hogeschool opnemen. Ook die maatregel wordt al toegepast sinds 1 september 2019;
  - de reffectatie- en wedertewerkstellingsverplichtingen gelden ook ten aanzien van een afwezig (ziekte, verlof...) boventallig personeelslid. Ook dat is niets nieuws, maar het stond niet voor elk onderwijsniveau met zoveel woorden in het besluit.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat niet akkoord met het ontwerp:

- de overheid plant, op zeer korte termijn, een debat over de kernopdrachten van de pedagogische begeleidingsdiensten. Tenzij ze daar, onverhoopt, alsnog van afziet, stelt ze ook een forse inkrimping van de personeelsformatie in het vooruitzicht. Het zou al zeer moeten lukken dat de ideale profielen om de nieuwe opdracht vorm te geven, bij uitstek worden gevonden bij de personeelsleden met, toevallig, de langste staat van dienst in vroegere opdrachten. Nochtans is dat het, blinde, uitgangspunt van de bepalingen in dit besluit over de boventalligheid van de personeelsleden in de begeleidingsdiensten. Ook in de huidige constellatie trouwens zijn de profielen van de pedagogisch adviseurs niet zomaar inwisselbaar: een begeleider voor het basisonderwijs inzetten voor de begeleiding in het secundair onderwijs of het volwassenenonderwijs, of een begeleider met focus op talen inzetten voor de begeleiding in het wiskundeonderwijs, is niet zonder meer evident, zeker niet in een context waar een verdiepte aandacht gevraagd wordt voor vakinhoudelijke aspecten. Het GO! begrijpt niet waarom dit punt geagendeerd wordt vóór het debat over de opdracht en de profielen die er invulling moeten aan geven. De overheid spant hier duidelijk het paard achter de wagen.

Alvast níét in lijn dan weer met het uitgangspunt hierboven is de regeling waarbij een vacature voor het ambt van adviseur-coördinator bij voorrang moet worden ingevuld door een boventallig adviseur uit het corps. Hiér wordt er zomaar van uitgegaan dat een personeelslid uit de groep adviseurs met de kléinste dienstanciënniteit (zij moeten immers het eerst boventallig worden verklaard) vanzelf – zonder te moeten voldoen aan bijkomende criteria – geschikt is om de léiding van het corps (vol)waardig op zich te nemen. Het getuigt alvast niet van een hoge inschatting bij de overheid van de rol van de leidinggevende(n) van dit corps in zijn nieuwe opdracht. Geen enkel bedrijf dat zichzelf respecteert, kan zich zó’n blinde selectie van zijn leidinggevende veroorloven.

Het gaat hier, tenslotte, (maar) om technisch begeleidende schikkingen bij een verhaal dat voornamelijk niet geschreven is (en dat, hopelijk, ook een *wervend* verhaal zal zijn): waarom dan nu bij een groep enthousiaste personeelsleden onrust zaaien met maatregelen die, als ze al aan de orde komen, ten vroegste effect zullen hebben vanaf het schooljaar 2021-22?

- de maatregel om boventallige personeelsleden uit andere personeelscategorieën als leerkracht wedertewerk te stellen is, met het oog op het lerarentekort, misschien wel verdedigbaar: het gaat om personeelsleden die daarvoor ook het vereiste bekwaamheidsbewijs hebben. Maar de maatregel vraagt minstens opvolging. Het gaat vaak om personeelsleden die nooit, of amper, voor de klas hebben gestaan. Dat zij, als werknemer binnen het onderwijs, mét hun pedagogisch diploma, (nog) niet als leerkracht aan de slag zijn, doet vrezen dat het allicht niet in alle gevallen, om wat voor reden ook, om de perfecte *match* zal gaan;
- ook dit nog: in het GO! wordt een deel van wat voor de andere netten gebeurt door de Vlaamse reffectatiecommissie, al verwerkt door de reffectatiecommissie van de scholengroep. De reffectatiecommissie van de scholengroep neemt de Vlaamse reffectatiecommissie daarmee heel wat werk uit handen; voor de scholengroepen gaat het om een niet te onderschatten extra-belasting bij het vaak zó al hectische begin van het schooljaar. De toewijzingen door de Vlaamse reffectatiecommissie worden niét afgerond vóór november. Voor het basisonderwijs moet de reffectatiecommissie van de scholengroep haar toewijzingen wel al doen vóór half september! In het verleden is gebleken dat dat behoorlijk krap is: een toewijzing voor alle niveaus uiterlijk begin of zelfs midden oktober ware billijker. Tot dan zou de reffectatiecommissie van de scholengroep ook van een extra-gedetacheerde gebruik moeten kunnen maken (nu is die er tussen de eerste en de vijftiende september, énkél voor de reffectatiecommissie van de scholengroep: in het gesubsidieerd onderwijs is die er voor elke reffectatiecommissie van de scholengemeenschap – art. 12bis, §4 en art. 12ter, §4 van het reffectatiebesluit).